

lægning og politik. Som konkret case søges af-dækket, hvad der var årsag til, at et miljø-, trafik- og byplanprojekt i Ålborg kommune ikke blev gennemført og hvad dette implicerer for den samfundsmæssige planlægning. Case-studiet i bind 2 er ifølge forfatteren af generel relevans for den politiske beslutningsproces og forholdet mellem politik og planlægning.

Afhandlingen beskæftiger sig i detaljer med at undersøge, hvordan magt udøves i forløbet af byplanprojektet.

Afhandlingen heraf munder ud i, at det er...

»en lille gruppe bestående af ledende politikere, ledende embedsmænd og ledere fra erhvervslivet, som bestemmer. Erhvervslivets holdninger har særlig vægt i beslutningsprocesserne, bl.a. fordi de stemmer overens med holdningerne hos byens avis og politi.«
og videre, at

»De demokratisk valgte forsamlinger som byråd og politiske udvalg bestemmer ikke. De virker i stedet som passivt godkendende instanser for beslutninger truffet andre steder.

Græsrodderne bestemmer heller ikke, ligesom den almene offentlighed ikke gør det.

Videre viser mine resultater, at det i den studerede virkelighed er for få og de forkerte, som bestemmer, hvis meningen er, at de demokratisk vedtagne målsætninger for planlægning og politik skal realiseres.« (s. 51 i (b)).

Konklusioner og evt. forslag:

Hvis planlægningen skal blive i stand til at bidrage med en løsning på væsentlige problemområder som miljø etc., må planlæggere, administratorer og forskere gøre sig bevidste om, at tekniske og administrative forhold altid er politiske, og de må lære at identificere den mere eller mindre skjulte magtudøvelse, der forekommer under planlægningsforløbet. Man må især være opmærksom på, at de afgørende faser dels ligger før projektet er eksplicit formuleret (projekt-genesen) og efter vedtagelsen (implementeringen). (s. 423 i (a)).

(12)

Bibliografiske data:

Mouritzen Poul Erik

Den politiske cyklus. En undersøgelse af vælgere, politikere og bureaukrater i kommunalpolitik under stigende ressourceknaphed. København, Politica, 1991. (661 s.).

Emne:

Danske kommuners udgiftspolitik i perioden 1982-1986.

Problemstilling og synsvinkler:

Hovedsigtet er at udvikle en teori om kommunernes budget-adfærd. Som empiri benyttes en række undersøgelser og statistiske data om kommunerne, kommunalpolitikkerne og vælgerne for den undersøgte periode, navnlig den dataindsamling, der blev gennemført som led i forskningsprojektet om »Statslig styring, lokalsamfund og kommunalpolitik« i årene 1980-1985. På den teoretiske side vælges som udgangspunkt en række forskellige »approaches«, med hovedvægten lagt på økonomisk baserede teorier om politisk adfærd. De enkelte »approaches« adskiller sig bl.a. ved at tillægge forhold ved de forskellige aktører og dele af det politiske system den afgørende indflydelse på den førte politik. Der sondres her mellem på den ene side systemets udbudsside, dvs. politikere, bureaukrater og den kommunale organisation, som udbyder en politik, og på den anden side en efterspørgselsside, dvs. vælgerne, som efterspørger forskellige politikker.

En af hovedproblemstillingerne i afhandlingen er at undersøge, under hvilke omstændigheder vedrørende kommunernes økonomiske vilkår den førte politik kan forklares af de forskellige »approaches«. Et vigtigt resultat er her, at i gode tider kan politikere og administratorer forfølge egne mål samtidig med, at vælgerne tilgodeses, mens de i dårligere tider – hvor man må vælge mellem besparelser og skattestigninger – er henvist til, kun at tage hensyn til vælgerne.

Ud over det politologiske bidrag til forståelsen af kommunalpolitik generelt, har afprøvelsen af hypoteserne om kommunernes budgetadfærd den sidegevinst, at det også bliver muligt at vurdere, om systemet fungerer demokratisk.

Resultatet er, at det gør det. Ganske vist spiller ideologiske og partipolitiske forhold en betydningsfuld rolle for vælgerne valg og vurderinger af kommunalpolitikken, og disse forhold spiller *ikke* den store betydning for den førte politik, men vælgerne præferencer med hensyn til udgiftspolitikken bliver alligevel afspjlet.